

Organizace EUMETNET slaví 30 let spolupráce meteorologů napříč Evropou

Praha 28. 5. 2026

V letošním roce si organizace EUMETNET připomíná třicet let spolupráce národních meteorologických služeb v rámci Evropy. Od roku 1996 umožňuje svým členům pracovat na společných prioritách – od zdokonalování sítí měřicích stanic a zvyšování kvality a dostupnosti dat až po poskytování velmi kvalitních meteorologických a klimatických služeb a urychlování inovací. Letošní výročí potvrzuje trvalou hodnotu evropské spolupráce, která zdokonaluje schopnosti na národní úrovni a přináší konkrétní společné benefity členům organizace i celé společnosti.

EUMETNET, původně vytvořený s cílem posílit spolupráci a zastupovat společné zájmy národních meteorologických služeb v Evropě, se postupně rozvíjel v návaznosti na měnící se požadavky vědy, provozu a politiky. Z toho, co začalo jako dobrovolná síť, se stalo vyspělé a důvěryhodné partnerství založené na dlouhodobém závazku, sdílených cílech a vzájemné důvěře.

Podpora členů prostřednictvím společných aktivit

Během uplynulých tří desetiletí umožnil EUMETNET svým členům spolupracovat v široké škále oblastí a zvyšovat tím efektivitu, konzistenci a inovace v oblasti meteorologie napříč Evropou. Díky společným aktivitám mohou členové sdílet odborné znalosti, redukovat zbytečné duplicity a využívat společně vyvinutá řešení.

Tento model spolupráce podporuje národní meteorologické služby při plnění jejich poslání ve veřejném zájmu a zároveň zvyšuje společné evropské kapacity reagovat na vyvíjející se potřeby uživatelů, technologický rozvoj a environmentální výzvy.

Hodnota přesahující hranice

Od svého založení se EUMETNET postupně rozšířil z původního zaměření na koordinaci v komplexní rámeček, který podporuje širokou škálu společných aktivit v evropské meteorologii.

Počáteční spolupráce se zaměřovala na redukci mezer v měření v oblastech s nedostatečným množstvím dat a v odlehlých regionech, jako jsou severní Atlantik a Arktida, prostřednictvím radiosondážních měření z lodí a pozorování z letadel. Současně se začala sdílet data z pozemních stanic a radarů s cílem zvýšit kvalitu a dostupnost dat. Tato aktivita vedla ke vzniku systému **EUMETNET Composite Observing System**, což byl významný milník meteorologické spolupráce v rámci Evropy. Ukázalo se, že právě spolupráce na evropské úrovni může přinést lepší pokrytí pozorování, kvalitnější data, celoevropské produkty založené na národních datech a v konečném důsledku i přesnější předpovědi počasí při nižších nákladech.

Na tento úspěch postupně navázalo další rozšiřování pozorovacích kapacit, včetně pozorování mořského povrchu, měření stavu atmosféry v různých výškách – například větru, teploty, vlhkosti a částic ve vzduchu – a v poslední době také monitorování pylu. Zároveň se spolupráce rozšířila nad rámec pozorování o oblast předpovědi počasí, klimatické služby, leteckou meteorologie, vzdělávání a odbornou přípravu, datovou politiku a dostupnost dat – a v neposlední řadě také o zastupování společných zájmů směrem ke klíčovým evropským a globálním organizacím.

V oblasti předpovědi počasí patří mezi nejviditelnější úspěchy **EUMETNET MeteoAlarm**, veřejně známý systém včasného varování před více typy nebezpečí. Shromažďuje, sladuje mezi jednotlivými státy, vizualizuje a šíří výstrahy vydávané národními meteorologickými službami po celé Evropě.

V návaznosti na rostoucí poptávku po datech a rychlé technologické změny vyvinul **EUMETNET systém MeteoGate** – společnou evropskou infrastrukturu pro sdílení dat, která členům i externím uživatelům usnadňuje vyhledávání a přístup k meteorologickým datům. Současně EUMETNET spustil širokou škálu aktivit zaměřených na využití umělé inteligence a strojového učení pro meteorologické, klimatologické a environmentální aplikace.

Všechny tyto změny dokladují, jak se EUMETNET během tří desetiletí vyvinul v organizaci řízenou svými členy, která poskytuje integrované evropské kapacity v oblasti pozorování, předpovědi počasí, klimatických služeb, letectví, sdílení dat a inovací.

Pohled členů

Společné úspěchy organizace EUMETNET jsou možné díky nasazení a různorodým formám zapojení jeho členů do činnosti organizace, které se liší, ale všechny jsou stejně přínosné. Někteří členové přebírají odpovědnost za realizaci společných programů jménem všech členů, kdežto jiní ve prospěch celé organizace přispívají třeba svými daty, znalostmi a odborností.

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) se k organizaci EUMETNET připojil 1. ledna 2011. Výstupy ze svých měřicích a pozorovacích sítí přispívá ČHMÚ do mnoha programů EUMETNET v oblasti pozorování (např. informacemi získanými pomocí meteorologických radarů, z pozemních meteorologických a klimatologických stanic, ze sítí přístrojů pro vertikální sondáž atmosféry atd.).

Neméně významné je pro ČHMÚ zapojení do programů EUMETNET zaměřených na rozvoj a koordinaci předpovědní služby (např. viz výše zmíněny MeteoAlarm), pro podporu letectví (např. tvorba celoevropské přeshraniční konvektivní předpovědi) anebo spolupráce v oblasti klimatologie.

Mezi klíčové výhody plynoucí pro ČHMÚ z členství v EUMETNET patří také zapojení do programu **EUMETFreq**, v rámci kterého EUMETNET koordinuje postup při ochraně rádiových frekvencí nezbytných pro meteorologické měřicí systémy.

ČHMÚ za dobu svého členství v EUMETNET také několikrát v ČR spolupořádal jednání shromáždění členů této organizace, jejich poradních výborů či pracovních skupin (např. v letošním roce se v Praze konalo jednání expertního týmu programu OPERA).

Členství v EUMETNET je pro ČHMÚ jednoznačným přínosem a zároveň motivací pro pokračování v této úspěšné spolupráci. V dalších letech plánuje ČHMÚ také širší zapojení do programu EUMETNET zaměřeného na využití umělé inteligence a strojového učení.

Výhled do budoucna

Při příležitosti 30. výročí organizace EUMETNET se pozornost nesoustředí pouze na dosavadní úspěchy, ale také na budoucí výzvy. Nároky kladené na národní meteorologické služby se stále vyvíjí a dlouhodobá spolupráce bude pro jejich účinné řešení nezbytná.

EUMETNET bude dál stavět na dosavadních třech desetiletích společných zkušeností a bude podporovat své členy prostřednictvím dalšího rozvíjení spolupráce, podpory inovací a posilování evropské meteorologické komunity – aby národní meteorologické služby byly i v nadcházejících letech dobře připraveny poskytovat vysoce kvalitní a spolehlivé informace ve prospěch společnosti.

Víc informací o organizaci EUMETNET najdete na webu <https://www.eumetnet.eu/>.

A článek ke kulatému výročí, včetně speciální brožury (vše v angličtině) získáte [tady](#).

Jednání expertního týmu programu OPERA v únoru 2026 hostil ČHMÚ v Praze-Komořanech.

Více o ČHMÚ

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ, Czech Hydrometeorological Institute, CHMI) je národní služba pro oblast hydrologie, meteorologie, klimatologie a kvality ovzduší. Mimo jiné je zodpovědný za provoz výstražné služby včetně smogového varovného a regulačního systému. Kromě provozu staničních sítí a zajišťování odborných služeb se zabývá také vědeckovýzkumnou činností.

Kontakt:

Ing. Lenka Hudcová

Oddělení tiskové a informační

T: 734 102 611

E: lenka.hudcova@chmi.cz

Odborný garant:

RNDr. Pavla Skřivánková

E: pavla.skrivankova@chmi.cz